

A³

CSASZARI ÉS KIRÁLYI FELSÉG³
ENGEDELMÉVEL.

Nro 19.

Közt Bécsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
4-dik napján 1804-dik Ezerédesben,

B é t s.

A³ múlt hónapnak elején; Grétzből Schönbrunba érkeztek, 's ott is múlatnak Ferdinánd, és a' Hitvessé, Ö Királyi (Toskánai) Nagy Hertzeg-égek. A' Nagy Hertzeg Afzszonyt igen terhes betegség érte ott a' napokban, a' mellyből mindazáltal a' sok ízíves utánna-való-járások után szerentsésen ki-gyógyított.

Erzsébeth Fő Hertzeg Afzszony, a' Felső Nápolyi Királyné Testvére, tegnap gazdag ozsonnát adott Schönbrunban, melly után a' városból meg hívattatott tizenként pár Meltóságok

U

tántzra kerekedtek. Jelen vólt az egész Cs. K. Udvar, 's részesült az igen szép és víg mulattságban, melly főképpen a' Fels. Nápolyi Királyné egyik, sok kellemetességekkel díszeskedő Leányát illette, ki is az nap űlte szüületése napját.

A' Felséges Császárné tegnap előtt kívánta látni, és gazdagon meg-ajándékozni azt a' Leánykát, kit a' hallatlan kegyetlenségű atya közel három esztendeig tartott zárva az istállóban, a' mint azt Aug. 11-dikén költ árkusunkban el beszéltük. Az atyám, úgy mond a' Leányka, egy nagy kést mutogatott nekem, erős fenyegetései között, mellyel úgy mond, által veri szívemet, ha kiabálni mérészlenék. — Ha az atyám valahova talált el-menni három négy napra, egy veder vizet tett előmbe holmi nyers zsöldséggel, salátával 's a' t. a' mellyet, ha meg-hervadt, a' vízbe mártogattam, és úgy rágtam sok rettegések között. — A' szörnyű gonofzságú atya már a' fenyíték házba (Zuchthaus) van zárva három napoktól fogva, a' hova némelly Termézfet vizsgálók engedelmet szándékoznak nyerni a' bémenetelre, hogy közelebről meg-szemlélhessék ezt az irtóztató emberi állatot. — A' Leányka tegnap előtt Pozsonba ment innen az ott lakó édes anyával.

Ő Felsége, a' közelebb ki jött Udvari Újságban, következendő értelmű tudósítást méltóztatott közönséggé tétetni: A' hofszason tartott, és sok költségbe került, de már Isten kegyelmességéből el végezödött hadakozás, arra kényszerített bennünket, hogy mind az Országban forgó pengő pénznek, mind az ellenség előtt állott

hadi seregek fel tartására; 1795-ben, olyan 12 és 6 Krajtzáros, 1800-ban pedig 24 Krajtzáros ezüst pénzeket veressünk, mellyek magokban nem értek annyit, mint a' mennyiben közönségesen jártak. Már most helyre állván a' békesség, arról fogunk főképpen gondoskodni, hogy az említett pénzek nemei, mellyek csak arra voltak rendelkezve, hogy a' hadakozás idején a' pengő pénz fojamatja meg ne akadályoztatódjon, ismét bé szedődjenek, és a' Mi örökös tartományainkban forgó ezüsből, ismét tökéletes pénzek nemeit veressünk, de úgy, hogy az alatt az idő alatt, a' Státus szükségeire mindenkor tejendő bizonyos költségek, egy szempillantásig is hijjánosságot ne szenvedjenek. Melly tzelunknak elérésére, és az erre meg kívántató, előre való készületeknek meg tételére, meg határoztuk, hogy a' nevezett pénzek közzül a' 24 és 6 krajtzárosok, e' fojó 1801-dik elztendő, December Hónapjának utolsó napjáig bé szedődjenek, addig pedig, mindenféle mind közönséges, mind magános Kassáknál annyiba vétetődjenek el, mint a' mennyiben eddig jártak: de a' meg határozott idő le fojtával, mint valamelly darab ezüst, úgy nézettessenek. Mivel pedig még most, sem Finántziánk mostani állapotja, sem a' mindennapi kereskedés meg nem engedi, hogy egyszerre minden apróbb ezüst pénz nemeit bé szedessünk; azt is meg határoztuk, hogy majd idővel, a' hét Krajtzárosokat is, mellyek szinte olyan jó ezüsből vagynak, mint a' Conventionális pénzek, és már úgy is régen forognak kézben, ezüsből újra veressük. Erre való

nézve, meg tettük már a' szükséges rendelkezéseket, hogy később, a' közelebb reánk jövő Katonai elzúttó alatt, ennek az új hét Krajtzárosnak verettetése közönségessé tevődhessen, és az Országban lévő közönséges Kassáink által, a' Nép közt fojamatba mehessen: a' mikor osztán, a' még most meg hagyatott 12 Krajtzárosok bé szedéséhez is hozzá fogatunk, és meg fogjuk határozni az idejét, melly alatt azoknak is bé kell szedődni. Ezen, a' Mi parantsolatunkra közönségessé tett jelentés szerént, kiki magának tulajdoníthatja, ha a' meg határozott idő után, a' 24, és 6 Krajtzáros pénzek, annyiban a' mennyiben most járnak, semmiféle Kassában bé nem véteődhetnek. Költ Bétsben, Augustus 26-dikán, 1801-ben.

Host nagy tudományú Hazánkfia (— Fiume várossában született) következendő czimű munkát botsátott ki a' napokban: Nicolai Thomae Host M. D. in Academia Caes. Reg. Nobilium Theresiana Botanices Professoris Icones et Descriptiones Graminum Austriacorum. Vol. I. Vindobonae. Typis M. A. Schmidt. 1801. — A' Felséges Császár, ki nagy Párfogója a' Tudományoknak, különösen pedig a' Fűvész tudománynak, kegyesen meg engedni méltóztatott, hogy Host Úr Ő Felségének dedikálhassa ezen költséges munkáját. Három kötetből fog az állani fél árkus formában, (in Folio) drága Hollandus pappirosra. Az első kötetnek az árra ötven forint; mivel ahoz járúlnak száz ötven egynehány gyönyörűen kifestett fűvek képei.

Magyar Ország.

Budáról Augustus 25-dikén. Nádor-Ispány Ő Királyi Fő Hertzegsége, Augustus 24-dikén, estvéli 10 órakor érkezett meg ide Szerentsésen, a' Budai és Pesti lakosoknak nagy örömökre, Fő Udvari Mestere Gróf Szapáry Ő Exjának, Cs. K. Kamarás Gróf Kollonits, és Szárny-Adjutánsa, Gróf Beckers társaságokban.

Zengből (Horváth Országban) Augustus 14-dikén. A' Magyar Littoralékon uralkodó Vénusi nyaraja, a' Guberniális Commissió bölts rendelkezései, és az Orvosok fáradhatatlan szorgalmatossága által, szemlátomást irtódik ki, és nagy reménységünk van, hogy rövid időn, egészen is ki fog innen pulztúlni.

Olasz Ország.

Rómából Augustus 14-dikén. Pápa Ő Sz-ge Augustus 11-dikén tartott közönséges gyűlést, mellyre minden Kárdinálisok, és tudós Prelátus Urak meg vóltak híva; a' gyűlés tartott 4 óráig. Ma ismét egy titkos gyűlése fog tartatni a' Kárdinálisoknak a' Pápa elől ülése alatt, mellynek tárgya, kétség kívül a' Frantzia Országgi Katholika Anyaszentegyház dolga.

Livornából Augustus 14-dikén. Mivel semmi foganatja nem vólt, sem a' Hetruriai Király, sem Murát Generális utóbbi ígéreteinek, mellyek szerént a' Portó Ferrájói erősséget szép szerént fel kérték; már most mind nagyobb nagyobb tüzzel tevődnek az ostromlásra való készülétek. A' sántzok és battériák, már annyira el vagynak

készülve, hogy az ágyúzáshoz nem sokára hozzá lehet fogni. Elba szigetébe mindég mennek a' Katonasággal és eleséggel meg rakott hajók, noha partyaink körül egy néhány Anglus fregátok és rabló hajók keringenek.

Florentziából Augustus 17 dikén. A' múlt éjtzaka ment elinnen Generális Murát, feleségestől fiastól, és az egész Geperál.Stábbal Májlánda, hol már állandóul meg fog maradni. — A' mi új Királyunk, egynéhány napoktól fogva, mindég Audientziát ad, és szüntelen megyen hozzá, a' szereztsés meg érkezésén örvendező sok vers, és a' sok instántziák.

Máltából Augustus 13-dikán. Tegnap előtt érkezett ide egy Anglus fregát Levántából, és Frantzia fogjokat hozott, kik között egy Generális is volt. Tegnap ismét jöttek öt hajók, mellyeken hasonlóképpen Frantzia fogjok voltak; ezek azt beszélték, hogy az Alexándriai Frantzia őrizet ki tsapott volt, hogy ki tisztván a' Nílus vize tsatornáját, vizet szerezzen magának, és hogy ezzel az alkalmatossággal 700-an az Anglusok és Törökök fogságába estek. — Tegnap evezett itt el, egy Katonasággal és eleséggel megrakott hajós sereg Egyiptom felé.

Frantzia Ország

Párisból Augustus 18-dikán. D'atouche Frantzia Admirálisnak, az Anglusok és Frantziák között, Boulognénál (nem Bolognánál, mint egynéhányszor hibáson íródott) esett tsatáról való tudósítása: Jelenttem már, hogy Aug. 4-dikén, az én igazgatásom alatt lévő Boulognei hajós sereg, az Anglusoknak minden rajtuk tett próbáit haszon-

talanokká tévén, az ellenséget olly mezsziire üz-
 te, hogy a' kikötőhelyre való ágyúzásai egész-
 szen haszontalanok voltak. Tegnap, (Aug. 15-di-
 kén) ismét elő jött Nelson, sok linea, és más
 külömb külömbféle számos hajókkal; és a' mi
 elől állott hajóink előtt, 3000 ölnyi mezsziésre
 hányta ki vasmatskáit. Estve felé észre vévén,
 hogy meg akar az ellenség bennünket támadni,
 vigyázó hajókat állítottam ki, hogy mihelyt meg
 mozdúl, egyszeribe adja tudtomra. Éjfél után egy
 óra tájban észre vette egy az én vigyázó hajóim
 között az ellenséget, és azonnal megtámadta azt.
 Irtóztató ágyúzást vittünk ezen az éjtzakán végbe,
 a' tenger közepén. A' szárazon lévő batteriáink-
 ból nem lehetett ágyúzni, ne hogy a' magunk
 hajóira lövöldözzünk. Az ellenség 3 ezer em-
 bert ültetett apróbb hajókra; ezek között 6 meg
 támadta a' mi Etna nevű ágyúzó hajónkat, melly
 az előljáró sereget kormányozta. Ennek Kapitány-
 ja 2 Anglus hajós legényt ölt meg tulajdon kezei-
 vel. Ugyan ekkor, majd minden elől állott ágyú-
 zó hajóinkat meg támadták az Anglusok; de min-
 denütt vízfizsa verettettek. Azok a' bátor Anglus Ka-
 tonák pedig, kik a' mi hajóinkra fel akartak mászni,
 rész szerént a' tengerbe hanyattattak, rész szerént
 fogságba estek. A' sereg jobb szárnyán szérül
 állott Vulkánus nevű ágyúzó hajót, sok ízben
 meg támadták, de ez mindég vízfizsa verte őket.
 A' Surprise nevű hajónk, mellyet Kapitány Car-
 rau igazgatott, négy kisebb ellenséges hajók fe-
 nekeit öfzve lövöldözte, és sokat el fogott. Az
 alatt, míg így előlrül hadakoztunk, egy ellensé-
 ges ofztály mi közöttünk és a' száraz föld között

előre nyomúlt; de valamint Algesirásnál, úgy itt is szerentsétlen vólt az Anglusokra nézve ez a' fortély. Utóljára tsak ugyan kénytelenítettek magokat vízre vonni, és reggeli 4 órakor szűnt meg a' tsa'a, mikor már annyira vóltak, hogy az ágyúgojóbis többé bé nem jarta őket. Ebben az út. közetben 8 Anglus hajók feneke jukadt ki, és a' kissébb vevődött el. Minden nagyítás nélkül lehet az ő veszteségeket 4, vagy 500 rélz szerént meg sebessedett rélz szerént meg öletett emberre tenni; még most is mindég hozza a' víz a' meg ölettek testét, a' Frantziai partokra. A' miénk közzül 10-en hóltak meg, és 30-an estek sebbe.

Párisból Augustus 20-dikán. Egnéhányan világ elébe botsátották, némely közönséges írá. sokban a' magok gondolkodásait, a' Frantzia Ország, és Anglia között kötendő békességnek lehetőségéről, vagy lehetetlenségéről; de el felejtkeztek Lengyel Ország fel olztásáról, és Anglia napkeleti birodalmainak, a' Tippó Saib Országa el foglalása által lett felettebb való meg nevededéséről. Ha az Európai hatalmasságok kö. zött, bizonyos egyerányúságnak kell lenni, úgy a' birodalmok nevedését, akármelyik részében essen az a' világnak, egy formán mérő serpenyő. be kell tenni. Igaz az, hogy Frantzia Ország, a' Rajna bal partján nagyot nevededett; de Lengyel Ország fel olztása által, szinte annyit nevededett a' szárazon lévő 3 hatalmasságok ereje.

Párisból Augustus 21-dikén. Az a' híre, hogy egy Meltzi nevezetű Májlandi Polgár, ki okességéről, és emberséges maga viseletéről es.

meretessé tette magát, a' Císalpini Respublika elöl ülőjévé tétette, még pedig azzal a' hatalommal, mellyel bir Bonaparte Frantzia Országban. — A' Spanyol Orizági Frantzia sereg melly mind inkább inkább szaporittatik, visszra húzta magát a' Portugalliai határ szélekről, és Spanyol Orizági segítő seregnak neveztetett. A' Portugallióval kötött békekesség pontjai még mindég titokban tartódnak, mellyeket nem is fognak egy hamar fel fedezni, kétség kívül azért, hogy ezzel is az Angliai Ministériumot akarják meg tsalni. — Egynéhány Spanyol hadi hajók, napnyúgoti Indiákon, 6 Anglus rabló és ágyúzó hajót rész szerént el vettek, rész szerént öfzve rontottak.

Anglia.

Londonból Augustus 11-dikén. Az Udvari Újság, a' Boulogne előtt Augustus 4-dikén esett tsatáról, Adm. Nelsonnak következő értelmű tudósítását adta ki: Huzon négy különbb különbb-féle ellenséges hajók állottak Boulogne előtt vas-matskákon. Mivel jó szél fujt a' bombizó hajókra, jelt adtam, hogy hanyjanak egynéhány bombit az ellenség hajóira, hanem a' városnak a' mennyire lehet kedvezzenek. A' hajós Kapitányok, azonnal a' magok hajóit jó rendbe szedték, és egynéhány óra múlva 4 apróbb ellenséges hajók el süjvedtek, hat pedig nagyon meg lévően károsítva, reggelre a' fővényen fel akadt. A' tenzer vize visszra jövetelével, a' fel akadt hajók közül, 5 valami nehezen bé evezett a' kikötőhelybe, a' hatodik pedig a' víz alatt maradt. Nem lehet meg határozni a' kárt, mellyet vallott az ellenség azon kívül, a' mit mink szemeinkel lát-

tunk. Ez az egész tsata nem egyébbre való volt, hanem hogy meg mutassuk az ellenségnek, hogy a' maga partjain kívül lehet neki parantsolni. Az Artillériához tartozó Tisztek, derekason hányták a' bombikat. Fájdalommal jelentem, hogy Kapitány Fyers-t egy bombi, fennyeden tzombba meg sebesítette. Egy lapos ágyúzó hajó, éppen ebben a' szempillantásban süjjejt el.

Londonból Augustus 12-dikén. Lord Nelson a' Margatei kikötőhelyben lévén, egy írást bocsátott a' halászokhoz, és más tenger parton lakókhöz, mellyben meg hívja őket az önként való Katonai szolgálatra, hogy ha az ellenség Angliába ki akarna szállani. A' többek közt ezzel a' ki fejezéssel rekefzti bé írását: Lord Nelson hízkeledik magának, hogy ha minden szabad akaratból katonáskodó hazafiak fel kelnek Országunk őltalmazására; a' tenger partok lakosai nem fogják el múlatni tulajdon elementumunknak őltalmazását, és abban az épségben meg fogják tartani a' tengeri fő hatalomhoz való jussainkat, a' mellyben az, ditsősséges eleinktől reánk maradt, és a' mellyet soha egy Frantzia sem támadott úgy meg, hogy el ne vette volna vakmerőségének méltó jutalmát. — Mikor Lord Nelson a' Boulognei tsatában a' hajók között fel's aló járkált volna, egy bombi, éppen a' mellé a' hajó mellé esett le, a' mellyen ő volt; ezen meg rettenvén a' hajós legények, vízfza akartak fordúlni, de Nelson azt parantsolta nékiek, hogy semmi felé el ne térjenek, hanem menjenek egyenesen ahoz a' hajóhoz, a' mellyhez ő menni szándékozik.

Az Anglusoknak a' világ minden részében, és az egész tengeren lévő birodalmok, el rontja egészben az eddig volt egyerányúságot. Miólta a' Tippó Saib jószágait el foglalták, tsupán napkeleti Indiákon, hol eddig is, olly szélesen ki terjedő földet birtak, reá megy 24 millióra jobbágyaik száma, Tartományaik pedig öfzveséggel sokkal többet teszen, mint az egész Frantzia Respublika kerülete. E' mellett, a' kereskedésbeli elsőség által, mellyet erővel magokra vontak, az egész kereskedő világban Despotismust gyakorolnak, melly el rontja az egyerányúságot. Alig isznak meg tsak egy findzsa kávé is egész Európában: mellytől már előre meg ne vették volna a' vámot az Anglusok. — Generális Moreau minnekutánna olly sok esztendőket töltött volna el a' lármás hadi életben, már most tsendességben él, a' maga Párishoz közel lévő mezei jószágában. — A' Párisban egyben gyült Frantzia Synodusról régtől fogva semmit sem hallani. — Generális Bernadotte Brestbe ment, hol meg fogja az ott lévő Katonaságot vizsgálni.

Londonból Augustus 14-dikén. A' Király Adm. Nelsont, az egygyesült, három Országok Bárójává nevezte, ez alatt a' titulus alatt: Nilusi és Hilboroughi Báró Nelson, még pedig úgy, hogy ez a' méltóság az ő fiú ágon való maradékira is ki terjedjen, vagy ha semmi maradéka nem lenne, akkor száljon az Attyára és ennek többi férfi gyermekeire, vagy pedig ha egygy is azok közzül életben nem leane, az Admirális leány testvérci közzül egyre, és annak férfi magzatira.

Londonból Augustus 14-dikén. Miólta az északi hatalmasságokkal való békesség helyre állott: a' tengeren való hajókázás és kereskedés, ismét virágzó állapotban van. A' világ más részeiből is jönnek azóta gazdag portékákkal meg rakott kereskedő hajók, a' mi kikötőhelyeinkbe; mások ismét Anglus művekkel meg terhelve mennek onnan el.

Elegyes Tudósítások.

Hágából Augustus 10-dikén. Egészség Hollandiában, szüntelen az Angliába való ki szállásról beszélgetnek egymás között az emberek; annyira, hogy még a' kereskedésbeli gondoskodásról is meg felejtkeznek, és a' társaságokban, sokszor keményen öfzve kapnak azon egymással. A' kik a' Frantziák mellé szítanak, azt állítják, hogy tudja Bonapárte mit tsinál; mert ez a' tsudálkozásra méltó ember, hozzá van már ahogyszokva, hogy minden nehézségeket meg fontol előre, és azután kezd hozzá a' dologhoz. A' kik pedig az Anglusok mellett fognak, azzal állanak elő, hogy lehetetlen lesz mind addig Angliába ki szállani, míg az Anglus rettenetes hajós serebé zárva tartja a' kikötőhelyeket; és ha az meg eshetne is, hogy ez vagy amaz osztálya a' Frantzia könnyű hajóknak, közel mehetne az Anglus partokhoz; de meg lévén azok mindenütt Battériákkal és fegyveres néppel rakva, az utolsó tsepevérig ellent állának, 's az alatt az Anglus hajós sereg, a' ki szállani akaró Frantziáknak hátuk megé kerülne.

Hágából Augustus 16-dikán. A' Flessinga

kikötőhelyet tegnapról fogva, bé kerítve tartják az Anglusok. A' Hollandiai partoktól fogva Dünenig 100, külömbb külömbbféle nagyságú Anglus hajók kerengenek a' tengeren. A' Belgiumi és más tengeri kikötőhelyekben, felettébb meg tsökent a' kereskedés.

Tudósítások.

A' Keszthelyi Georgikon nevezetű Gazdaságbéli Majorban jövő 1-ső Novembertől fogva tánttandó Tudományokról.

Méltóságos Gróf Tólnai Festetics György Ö Nagysága' Urodalmait kormányozó gazdaságbéli Direktziója részéről tudtára adatik az Érdemes Publikumnak, hogy Keszthelyi Nemes Zala Vármegyében helyheztetett Mező-Városban Georgikon nevezete alatt felállítatott gazdasági foglaltosságot tárgyazó Majorban, olly Ifjak számára, kiknek a' Gazdaság meg tanulására, 's abban szerzett Tudományok után gazdasági Tifztségre kedyek vagyon, ez idei 1801-dik tanuló folyamat végeztével elüresedett két Stipendiumok részből már oda ajánlva vannak, egyébberránt jövőre is olly sinór mérték tartatik, hogy September hónapnak 1-sőjén végeztetni szokott mindegygyik esztendei tanuló gyakorlás után, két Ifjak minden Nemzet, — születés, — és vallásbeli tekintet nélkül gazdaságbéli Praktikánsoknak bévétetnek, a' kikben megkívántatik, hogy a' Filozofiát, vagy legalább az alsóbb 5 deák Oskolákat jól elvégezzén, deák, Magyar, és Német nyelveken beszéljenek, és írjanak; ép, és egességestestűek legyenek, és az elvégzett tanulásokról, 's jó magok

viseletéről a' Georgikon Elöljáróinak itt helybén hiteles Bizonyosság és Ajánló Leveleket bemutatassanak; az e' szerint alkalmasoknak szabad szál- láson; füttésen, és gyertyán fellül élelemre, és ruházatra első esztendőben 100, másodikban 120 harmadikban 150 forint adattatik; egyszers mind pedig arról bizonyossá tétetnek, hogy, ha az egész Cursust ditséretessen elvégezvén, az alatt tehetségeket, és jó erköltsöket nyilván megbizo- nyítják, a' Méltóságos Uraság Jószágiban Gazda- Tiszti alkalmaztatást fognak nyerni.

Minden egyéb Ifjaknak is, a' kik akar ön- nön költségeken, akar más Jóltévők, vagy At- tyokfiái segedelmével a' Georgikonban taníttandó Gazdaságbeli, Mathematica, és Physico-Veteri- nariai Tudományokat tanulni, 's magokat a' kül- sö gazdaságbeli Tárgyakban is gyakorolni akar- ják, -valamint eddig, úgy ezután hasonlóképpen (a' Georgikonbeli Elöljáróknál megteendő bejelen- tés után) mind ezekre való bejárás, 's kinek kinek széljához képest választandó Tudományoknak hal- lása, mellyek így egygy esztendő alatt is kön- nyen elvégeződhetnek, minden fizetés nélkül szabad lészen tsupán azon kötelezéssel, hogy magokat a' Georgikon Törvényeihez, és Rendtartásihoz alkalmaztassák, 's mind privatim, mind publice tartatni szokott Exameneknek alávéssék.

A' Tárgyak, mellyek az említett gazdasági Majorban előadatnak e' következők u. m.

A' Gazdaságbeli Cursusban.

1. Élet, Takarmány, Kertivetemény, Kereske- désre, 's feldolgozásra való Píánta, Gyümölt- sa, Szőlő, és Erdőmivelés, Ló, Szarvas-már-

ha, Birka v. Disznó, selyembogár, Méh, szárnyas 's baromfi tenyésztés, vadászat és halászat.

2. Mind ezek körül előforduló mesterségek, avagy Technologia, azokkal való gazdálkodás p. o. Pálinka égetés, serfőzés, mézégetés, tég-lavetés; marhahizlalás, Bőr, és etzet készítés 's a' t.
3. Falusi Politiabeli Rendtartások, a' marha'döge, tüzi veszedelmek, fának megkéméllése körül 's a' t.

A' Mathematicus Cursusban

1. Számvetés az ép számokban; a' közönséges és tizedes darab számok, Ratió, Proportio; Arany; Társaság; és Kamat; vagy Interes Regulája; pénzváltás; a' nyereségnek, vagy kárnak számlálása; Tserélés, a' pénzel való Kereskedés, Algebrának fundamentomi; Geometria theoretica, 's ennek három Részei, ugymint Euthymetria, Planimetria és Stereometria; a' Conica Sectiók.
2. Trigonometria plana a' practica Geometriával; Mechanica, és Hydrotechnia.
3. A' Városi és paraszti építés mestersége, Gazdaságbeli, és kettős számadás módja, és számvetés' mestersége.

Egygyzersmind ezek mellett a' földmérés, és építésbeli Rajzolás.

A' Physico-Veterinariai Tanítás-is már ezen következő esztendőben fog kezdődni, mellyre magát Lissiak András Úr, a' ki külömben ez előtt már egynéhány esztendőkig Fergesztumban mint Orvos Doktor Tudományát a' praxisban ditsé-

rétessen gyakorlotta, most pedig a' helybéli Is) potály, és Betegháznak Orvosa magát ajánlotta. Ennek Tárgyai így fognak egymásután következni.

1. A' Természetnek közönséges Historiája, gazdaságbeli Mineralogia, vagy is inkább Lythologia, gazdaságbeli Botanica, et Zoologia.
2. Physica Chemia, a' Plántáknak Physiologiája a' Phytonomiával is egybe kötve; az Allatoknak Physiologiája, és Anatómiája; úgy szintén ezeknek.
3. Pathologiája, és Therapiája, mellyel a' Veterinaria elvégződik, azután némellyek az Orvosi Politiából; Diabetica, és Anthropologia. Költ Keszthelyen Augustus 24-dikén 1801.

Rastenholtz Károly Dániel, ki ez előtt két esztendővel útazott el Bétsből, és azóltá leg kissebbet sem lehet felölle hallani, kérettetik közelebbről lévő Attyafiaitól, hogy hol létéről, és állapotjáról öket tudósítsa, mivel valamelly; ő reá nézve kellemetes dolgot akarnának vele közleni. Hasonlóképpen kérettetnek a' két Magyar Hazában mindenek, hogy ha valaki a' meg nevezett embernek életben való létéről, vagy talám eddig meg történhetett haláláról valami bizonyost tudna; méltóztasson azt közleni Bétsben lakó Udvari Agens, és Juris Doctor Henry Úrral; Az érdemes tudósítónak, minden költsége, a' mi-be ezen dolog felöl való tudósítás kerülne, a' leg nagyobb köszönettel és háládatossággal bizonyoson meg fog fizetödni.